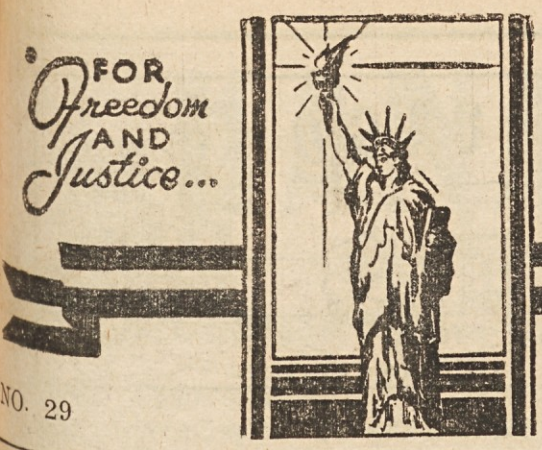

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

NO. 29 CLEVELAND OHIO, TUESDAY MORNING, FEBRUARY 11, 1964 STEV. LXII — VOL. LXII

Napelost s Kubo radi Guantanamo popustila

V državnem tajništvu bi radi ves spor zaradi kubanskih ribičev in Guantanamo spravili čim prej s sveta.

WASHINGTON, D.C. — V našem državnem tajništvu nihče več ne misli, da je Castro namenoma poslal svoje ribiške čolne v naše obalne vode, da bi tako sprožil sedanjo krizo zaradi naše vojaške postojanke Guantanamo. Nihče tudi ne misli, da je Castro načrtno prenehal dobavo vode. Ko je slišal, da naše oblasti zadržale ribiške čolne, je po svoji naravi vzrotil in se razjezil, potem pa dal nalog, da Guantanamo ne sme več dobivati vode. Ko se je umiril, je začel zmernejše govoriti.

Dalje je treba po mnenju naših diplomatov upoštevati še to: Kubanski ribiči so do sedaj praviloma lovili ribe samo v kubanskih vodah, imajo pa pravica, da jih lovijo tudi v Mehikiškem zalivu. Pred Castrojem so kubanski ribiči le redko zašli v zaliv in se približali naši obali. Takrat sta bila Washington in Havana v prijateljskih stikih in naše obalne oblasti niso sitnatile, ako se Kubanci niso strogo držali predpisa, da smejo loviti ribe šele 3 milje daleč od naše obale.

Ko je prišel Castro na oblast, kubanskih ribičev ni bilo več na spregled. Lansko jesen je Castro opozoril preko švicarskega posaništva, da bodo kubanski ribiči zopet lovili v Zalivu. Naše državno tajništvo je napoved vzel na znanje, zahtevalo je le nekaj dodatnih pojasnil, ki jih pa ni dobilo, najbrže po kubanski zanikrosti. Vse, kakor ni mogoče Castro očitati, da naša diplomacija bi torej rada za zadeva hitro "pokopala", ima nadajo. Prekrški proti obalni coni v širini 3 milj se namreč kaznujejo po državnih in ne federalnih zakonih. Za kubanski slučaj je torej merodajen zakon države Florida, ki je zelo strog, ker predvideva poleg denarne kazni do \$500 še zapor do enega leta. V Washingtonu se bojijo, da bodo državne oblasti Floride postopale strožje, kot postopajo pri podobnih prekrških z državljanji drugih tujih držav. Vkljub temu, da so v Florida zelo jezni na Castra, upa naša federalna administracija, da kazni ne bo prebuda in bo vpoštevala interese naše zunanje politike, ki bi ta slučaj rada čim prej spravila s sveta.

Ču-En-laj gre zopet na pot

RANGUN, Burma. — Predsednik vlade rdeče Kitajske Ču-En-laj se je komaj dobro tovanja po Afriki, pa pojde zopet na pot v tujino. V petek pride sem na štiridnevni obisk, potem pa bo obiskal še Pakistan in Ceylon.

Večinoma sončno in hladno. Najvišja temperatura 29.

Novi grobovi

Adolph J. Vodopivec
Po dolgi bolezni je preminul v Nelson Nursing Home v Parkmi, O., Adolph J. Vodopivec, star 65 let, stanujoč na 14502 Thames Ave. Tukaj zapuša sestre Mary Brunn, Frances Bretz, Sophio Kastelic in Florence Busch ter več drugih sorodnikov. Oče Martin, mati Frances, roj. Mihevc, in brat Cornelius so umrli. Vodil je pregledovalnico knjig na svojem domu. Pogreb bo jutri popoldne ob 1:30 iz Jos. Zele in Sinovi pogreb. Zavrta na 458 E. 152 St. na Acacia Park pokopališče. Na mrtvaški oder bo položen nocoj ob sedmih.

Prepir med Ameriko in Panamo je prešel že v novo stvarnost

Washington zanika obveznost pogajanj s Panamo o spremembi pogodbe iz leta 1903, pri tem pa išče poti h kompromisni rešitvi.

WASHINGTON, D.C. — Tekom pogajanj, kako najti pot do sporazuma med Ameriko in Panamo radi kanala je bil kompromisni dokument, ki je vzemiril diplomate. Dokument ima pomizno ime "memorandum" in opisuje, kaj sta se predsednik Kennedy in njegov gost Chiari iz Paname pogovarjala, ko je bil Chiari 15. junija 1962 pri nas na obisku. Iz besedila dokumenta je razvidno, da sta oba predsednika govorila tudi o tem, da se je treba "pogajati" o novi pogodbi o kanalu.

Objava dokumenta je spravila v zadrego našo diplomacijo, ki stoji na stališču, da se o pogodbi lahko razgovarjamo s Panamo, ne moremo pa se debatirati, odnosno se pogajati. Panamski zastopniki pravijo, da smo obvezani, da se pogajamo za novo pogodbo in seveda uporabljajo memorandum kot dokaz za pravilnost svojega stališča.

Naše državno tajništvo skuša radi tega zmanjšati pomen memoranduma in čisto pravilno zatrjuje: ako je ta memorandum tako važen za Panamo, zakaj ga je šele sedaj privlekla v debato. Panamski diplomatje odgovarjajo, da tega niso storiili, da ne bi delali težav našemu državnemu tajništvu. Objava dokumenta bi namreč sprožila živahno kritiko v našem Kongresu, kar bi bilo predvsem Kennedyjevi administraciji gotovo neprijetno.

Za tem besednim bojem išče-

Ameriška gospodarska blokada Kube neuspeh

Napori Združenih držav za skrajno omejitve in prekinitev gospodarskih stikov med državami svobodnega sveta in Kubo so propadli.

WASHINGTON, D.C. — Združene države se prizadevajo že vsa leta, odkar je Castro na Kubi očitno pokazal svojo rdečo barvo, da bi z gospodarskimi sredstvi dosegla konec njegove vlade. Po sodbi nepristranskih presojevalcev razmer na Kubi so vsi ti napori ostali brez uspeha in Castro je danes nemara celo bolj trdno v sedlu kot je bil kdajkoli v preteklosti.

Kljub temu so odločeni v Belih hiši sedanjost nadaljevati z enako ali celo večjo vneto. O tem se bo predsednik Johnson pogajal jutri s predsednikom angleške vlade Douglas-Homem, ki prihaja s svojim zunanjim ministrom sem na tridnevne razgovore.

Zavezniki gredo svojo pot

Vsi pozivi iz Washingtona pri zaveznikih ne zaležejo dosti. Britanija je prodala Castru na Kubo za 11.2 milijona dolarjev avtobusov in pristala še na novo kupčijo enake vrste v višini 28 milijonov. Švedje so obljubili Castru zgraditi cementno industrijo in jo opremiti tekom 8 let z vso moderno masinerijo. Italija bo zgradila v pokrajini Matanzas na Kubi tovarno dušika, ki služi za umetna gnojila. Španska letalska družba edina v svobodnem svetu vzdržuje redni potniški promet s Kubo. Španija se je pogodila o nakupu sladkorja za dobo treh let v skupni vrednosti 27 milijonov, zgradila pa bo Kubi za 30 milijonov dolarjev ribiških ladij.

Kanada trguje s Castrovo Kubo dejansko ves čas nepretrgoma. Sedaj se je v trgovino s Kubo vključila še Francija. Castru bo prodala za 10 milijonov dolarjev težkih tovornih avtomobilov. Celotna Japonska hoče imeti svoj delež pri tej kupčiji. Kubi bo dobavljala ribiške ladje, električno opremo in gospodinske naprave ter vrsto drugega industrijskega blaga.

naša in panamska diplomacija za kulisami stike, kako bi čim prej našli kompromisno rešitev. Casa imata še dosti, kajti v Panami bodo predsedniške volitve šele sredi maja in preje do sporazuma ne more priti, ker noben panamski politik ne bi imel poguma, da podpiše z nami katerikoli sporazum, ki bi temeljil na kompromisu.

Vatikan proli pretiranemu pustnemu veseljačenju

RIM, It. — Vatikanska radijska postaja je v posebni oddaji svarila pred pretiranim veseljačenjem v zvezi s pustovanjem in pustnimi karnevali, ki so posebno doma v latinskih deželah. Oddaja je svarila, da utegne preveliko zadovoljevanje telesu škoditi duhu.

Veliki pustni sprevodi, imenovani karnevali ali ponekod "Mardi Gras", so zvezani z veseljačenjem in raznimi nastopi, posebno v brazilskem Rio de Janeiru, ki brez dvoma niso več združljivi z dostojnostjo. Vatikansko svarilo poudarja, da Cerkev ni proti veselju, hoče le, da je "telesno uživanje v skladu z uživanjem duše".

Kaj bo prineslo davčno znižanje posameznikom

WASHINGTON, D.C. — Besedilo davčnega zakona še ni dokončno, sestavila ga bo posebna 14-članska kongresna komisija, ki je v njej 7 senatorjev in 7 kongresnikov. Dela bo imela dosti, kajti treba se bo med drugim sporazumeti o več kot 150 podrobnostih, ki se v njih razlikujejo besedilni senata in predstavniškega doma. Vendar nihče ne dvomi, da bo komisija hitela z delom in našla kompromise, če le mogoče do konca meseca, da bo predsednik Johnson lahko podpisal zakon še pred 1. marcem.

To, kar naše bralce najbolj zanima, je korist, ki jo bodo imeli od novega davčnega zakona. Zato navajamo nekatere številke:

Pri davčnem letnem dohodku \$1,000 bodo davkoplačevalcem znižani davki za \$46, pri \$2,000 za \$79, pri \$3,000 za \$93, pri \$5,000 za \$147, pri \$7,500 za \$237 in pri \$10,000 za \$354.

Te številke niso dokončne, bodo doživle še male spremembe, do polne veljave bodo pa prišle šele prihodnje leto. Vsekakor pa si sedaj lahko vsak sam zase predstavlja, kakšno dobro pomeni zanj nova davčna lestvica. Veselja si pa ne sme zagreniti z mislijo, da se lahko zgodi, da se bo med tem življenje tako podražilo, da bo učinek znižanja davkov ostal za reveže samo na papirju. Taka misel se prav lahko kmalu prelevi v strah, da se bo to res dogodilo. Dviganje cen od lanskega polletja nam namreč ne napoveduje nič dobrega, še ustavilo se ne bo, tako trdijo izvedenci.

Za smeh ali kreg?

Sodnik: Žena trdi, da že pet let niste z njo spregovorili. Kako je vendar to?

Mož: Ni se mi zdelo prav, da bi ji vpadel v besedo.

DOM ODOBRILO PREDLOG O CIVILNIH PRAVICAH

Predstavniški dom je včeraj končal razpravo o predlogu zakonitve civilnih pravic in tega odobril z 290:130 glasovom. V Senatu čaka predlog težji boj, vendar sodijo, da bo tudi tam končno prodril.

WASHINGTON, D.C. — Načrt zakonitve civilnih pravic je napravil prvi del poti, ko je bil včeraj odobren v Predstavniškem domu. Predsednik Johnson je označil to za važen korak naprej v spoštovanju človeka v Ameriki. Za predlog je glasovalo 290 kongresnikov, 152 demokratov in 138 republikancev, proti pa 130 kongresnikov, 93 demokratov in 34 republikancev. Južni kongresniki so se predlogu upirali z vsemi razpoložljivimi sredstvi in ga skušali na vse načine "dopolniti". Vsi njihovi poskusi so propadli in po devetih dneh debate je bil sprejet s skoraj istim besedilom, kot je bil predložen.

Zakonski predlog mora biti še odobren v Senatu in tam bo boj hujši, kot je bil v Predstavniškem domu, nato mora biti dogovorjeno na konferenci predstavnikov Doma in Senata skupno besedilo, to ponovno odobreno od obeh domov, predno more postati s predsednikovim podpisom zakon dežele.

V Domu odobren predlog daje zvezni vladi možnosti izvajanja integracije in zaščite pravic črncev tako na področju šolstva, kot v javnih prostorih in pri zaposlitvi. Kljub vsemu ni mogoče pričakovati, da bo položaj črncev v naši deželi izenačen v nekaj letih. Tega ni mogoče doseči samo z zakoni, za to je potrebno čas in napor črnega prebivalstva dežele samega. To kaže premalo volje do dela, premalo lastne podjetnosti in pričakuje vse preveč pomoči od skupnosti in javnih ustanov.

Uporni vojaki odpuščeni

NAIROBI, Ken. — Predsednik vlade Kenyatta je izjavil, da bodo vsi vojaki 11. bataljona v Lanetu, ki so se uprli vladi, kaznovani in odpuščeni. Namesto upornega bataljona bo ustanovljen nov, katerega jedro bodo sestavljali vojniki upornega bataljona, ki se uporu niso marali pridružiti.

Tudi predsednik Tanganjike Nyerere je objavil, da bodo uporni vojniki kaznovani in odpuščeni. V Keniji, Tanganjiki in Ugandi so se domači vojniki uprli in zahtevali večje plače ter odpust angleških oficirjev. Vlade so poklicale na pomoč angleške čete, ki so upornike naglo ukrotile in razorožile. Po sodbi predsednika Kenije Kenyatte je upor sprožil uspešno revolucijo na Zanzibaru. Uporniki naj ne bi imeli nobene neposredne zveze s komurkoli od zunaj in tudi ne med seboj v vseh treh državah.

Iz Clevelanda in okolice

Važna seja—

Skupne podružnice SZZ imajo jutri, v sredo, ob enih popoldne sejo v navadnih prostorih.

V bolnici—

Ulrich Lube z 1269 E. 59 St. je v Doctors bolnici. Obiski so dovoljeni.

Kdo je izgubil rokavice—

V nedeljo so bile najdene pred cerkvijo sv. Vida črne moške rokavice. Kdor jih je izgubil, jih dobi na 1187 E. 61 St.

Zadušnica—

Jutri ob 7.30 bo v cerkvi, sv. Lovrenca sv. maša za pok. Francka Zabaka ob 3. obletnici smrti.

Seja—

Klub slovenskih upokojencev na Holmes Avenue ima jutri, v sredo, ob dveh popoldne sejo v spodnji dvorani Slov. doma. Ob treh bo prav tam predstava slik iz Slovenije. Kazal jih bo A. Kollander. K tej predstavi so vabljeni tudi člani drugih klubov in ostali rojaki. Predstava bo trajala okoli dve uri. Vstop je prost.

Pustno veselje—

Družabni klub Baragovega doma vadi svoje člane nocoj v svoje prostore na mal zabaven večer. Na razpolago bodo klobase k kislim zeljem in druge dobrote ter seveda prijetna domača družina.

Pustovanje—

Nocoj bo veselo pustovanje v Slovene Village na St. Clair Av. Igral bo Tonkli! — Več v oglasu!

Solski odbor odredil integracijo

Clevelandski solski odbor je včeraj izglasoval soglasno uvedbo integracije črnih šolarjev v šolah, kamor te vozijo z avtobusi, ker za nje ni dovolj prostora v šolah njihovega okoliša. Soderenci v Ženevi, ki je izginil pretekli teden, je zaprosil ZDA za politično zatočišče. — Drž. tajništvo je objavilo to vest, ni pa hotelo o prebegu Rusa dati nobenih podrobnosti, prav tako ne o njegovem položaju v Sovjetiji. Vsekakor sodijo, da je prinesel 36 let stari pravni strokovnjak ruskega zunanjegega ministrstva, ki se je zadnja leta v glavnem ukvarjal z vprašanji razorožitve, svojim zaslužnikom v Združenih državah veliko važnih sovjetskih tajn.

SYDNEY, Avstral. — Reševalci se vedno iščejo člane moštva rušilca Voyager, ki ga je včeraj pri pomorskih vajah letalonosilka Melbourne preklala na dvoje, nakar se je potopil. Od 342 članov posadke so jih rešili doslej 257, 85 pa jih še vedno pogrešajo.

ATENE, Gr. — Ameriški državni podtajnik G. Ball je odletel v Ankaru, da se pomeni s turško vlado glede položaja na Cipru, kjer je prišlo včeraj znova do spopadov med Grki in Turki. V grškem glavnem mestu so med tem skušali študentje demonstrirati pred ameriškim posaništvom proti prihodu čet NATO na Ciper. Policija je demonstrante razgnala.

— V Kaliforniji je v obratu preko 60 tovarni, ki izdelujejo hiše na kolesih (trailer).

Obisk naj bi utrdil "vezi dobrega sosedstva in prijateljstva med Avstrijo in Jugoslavijo".

Ameriški vojaki končali postavitve hiš v Skoplju

SKOPLJE, SFRJ. — Skupina tehničnih oddelkov armade Združenih držav, ki je prišla sem preteklo jesen postaviti 253 preje izdelanih hiš, je svoje delo končala po načrtu in je začela odhajati domov. Prvi oddelek se je odpeljal 1. februarja, drugi 5. februarja, zadnji pa odputuje danes.

Hiše so Jugoslaviji poklonile Združene države kot pomoč žrtvam potresa, ki je v preteklem juliju uničil večji del Skoplja.

Na železniški postaji so se od ameriških vojakov poslovili predstavniki krajevnih oblasti, raznih organizacij in zastopniki jugoslovanske armade. Ameriški častniki so izjavili, da so zadovoljni nad uspehom in se zahvalili za sodelovanje, ki so ga bili deležni od oblasti, in za tople sprejem od strani prebivalstva Skoplja.

Avstrijski kancler pojde obiskat Beograd

BEograd, SFRJ. — Jugoslovansko zunanje tajništvo je objavilo, da bo prišel v Jugoslavijo prihodnje pomlad na uradni obisk avstrijski kancler Alfonz Gorbach. Čas še ni določen.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Friday edition \$4.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 29 Tues., Feb. 11, 1964

Khanhova diktatura v Vietnamu

V Vietnamu so dočakali tretjo revolucijo. Prva je poslala bivšega cesarja Bao Daia v Nico, druga je pognala diktatorja Diema na oni svet, tretja je poslala zadnje vojaško kolektivno vodstvo v hišni zapor. Kakšno usodo bo doživel četrti režim, še ne vemo. Že sedaj pa ni vse zlato, kar se na njem svetli.

Duša sedanjega vojaškega puča je general Khanh. On je puč organiziral, pri čemur mu je pomagala cela vrsta generalov in polkovnikov, ki jih prejšnje kolektivno vojaško vodstvo ni pustilo k oblasti ali jih je vsaj tako zanemarjalo, da niso bili zadovoljni. General Khanh jih pa ni vzel v vladno oblast je pridržal zase, pomedel je torej z idejo kolektivnega vodstva in s tem uveljavil v Južnem Vietnamu sistem osebne diktature.

Usoda sedanjega vojaške diktature v Južnem Vietnamu je torej čisto odvisna od usode, ki čaka generala Khanha, zato so podatki o njegovi osebnosti gotovo zanimivi. Kot se pri takih prilikah zmeraj ponavlja: podatkov je več kot preveč, toda niso čisto zanesljivi. Znanosti se moremo torej samo na to, kaj je Khanh delal do sedaj. Khanh je pokazal, da ima velike ambicije in da se ne brani sredstev, ki mu pomagajo od njegovih ciljev. Že zgodaj se je dokopal do poveljnika cesarjeve osebne straže, potem je predsedal na Diemov režim. Do diktatorja Diema se ni obnašal sovražno, ga je v začetku celo branil, zadnjič pa ni sodeloval pri uporu proti njemu. Težko je reči, ali naj to pomeni, da je general dosleden in zanesljiv, ali pa je morda videl, da mu uporniki ne nudijo tega, kar hoče doseči, in da se je zato držal samo ob robu zadnje revolucije.

Ker je Khanh prebrisane glave, — to namreč trdijo vsi, ki ga poznajo —, je lahko hitro videl, da je bilo zadnje kolektivno vojaško uporniško vodstvo popolnoma nesposobno. V državljanski vojni so komunisti zadnje tri mesece stalno zmagovali, na civilni fronti so se pa vodilni generali lovili semtertja in se jim ni posrečilo, da bi si pridobili zaupanje kmetov na deželi. Na zaupanje javnosti v Sajgonu se niso mogli dosti zanešati, saj so videli, kako nezanesljivi so prebivalci v Sajgonu. Radi bi samo dobro živeli, nič delali. Za usodo dežele jim ni bilo mar in jim tudi ni sedaj. Še manj jim pade v glavo, da bi v boju proti komunističnim gverilcem sprejeli na svoja ramena tudi majhne žrtve.

Generalu Khanhu in njegovim pomagačem je bilo torej jasno, da je prva vojaška diktatura zavožena stvar in da je treba spremeniti sistem diktature. To se jim je posrečilo. To pa še ne pomeni, da se bo Khanhova diktatura obnesla. Khanh je morda dober političen opazovalec in dela tudi prave sklepe, toda ima eno napako, ki je noben politik ne sme imeti: nima osebnih prijateljev in pristašev, ki bi šli za njegove ideje in načrte v ogenj. Svoj režim bo moral torej opirati na taktiziranje, če treba tudi na izigravanje ene skupine proti drugi. Ni rečeno, da se mu to ne bo posrečilo, saj se je že marsikateremu diktatorju, toda jamstva pa nima nobenega za tako svojo taktiko.

Ker je sam odgovoren za sedanjo diktaturo, bo moral biti bolj aktiven kot njegovi predniki. Ti so se lahko sklicevali drug na drugega, ko so slišali očitke, da nič ne delajo, Kahnh tega ne bo mogel delati, ker je sam odgovoren za vse. Zato bo gotovo poskusil, da oživi odpor proti komunističnim gverilcem. Ako se mu bo to posrečilo, bo ostal na oblasti, drugače ga bo pa kmalu zmanjkalo.

Vsekako je sedaj pokopano upanje, da bi sistem svobodne demokracije mogel razvozljati vietnamski voz. Ali ga bo vojaška diktatura ali pa komunistična zmaga. Vsaj zaenkrat ne vidimo nobenega drugega konca vietnamske tragedije.

II.

Nova diktatura v Južnem Vietnamu je tudi opomin naši diplomaciji, da bo treba vendarle enkrat reči odločno besedo v naši zunanji politiki do te dežele. Do sedaj smo podpirali v Vietnamu vse, kar je bilo proti komunistom, in se nismo ozirali na uspehe in poraze v državljanski vojni. Nismo se odmaknili od uradne želje: boj do končne zmage. Ta politika nam je dosedaj rodila samo razočaranja. Kennedy jo je prenašal, ker ni imel poguma, da misli na neprijetne kompromise.

Pravijo pa, da je Johnsonu začel Južni Vietnam že presedati in da bi rad videl konec naših obvez in žrtv, akoravno tak konec ne bi pomenil, da bomo s kompromisom dosegli vse, kar želimo. Vendar mu zaenkrat ne kaže, da bi storil odločnejše korake. Je namreč še zmeraj precejšen del naše javnosti za to, da nadaljuje Kennedyjevo zunanjo politiko. Temu delu se Johnson ne sme zameriti, ker smo v volivnem letu in mu bo za zmago potreben vsak volivec. Moral se bo torej sprijazniti s potrebo, da naj se kriza v Vietnamu vleče naprej v temi in megli, dokler ne napočijo drugi politični časi.

Je pa še drug razlog, ki svetuje začasno odlaganje. De Gaulle predlaga nevtralnost Vietnama. Ideja ne bi bila na-

pačna, ako bi to ne bila nevtralnost tiste vrste, ki jo vidimo v praksi v Laosu, in ako bi kitajski komunisti pristali nanjo. Vsega tega pa ne vemo ne mi ne De Gaulle. Treba je počakati, kako se bosta sprijaznila De Gaulle in Mao, potem šele bo mogoče govoriti konkretno o načrtu za vietnamsko nevtralnost. Ta pot bo seveda udarec za tiste, ki mislijo, da De Gaulle nima nikoli prav, toda nam bo morda lahko pomagala iz zadrege, ki iz nje ne vidimo nobenega izhoda.

BESEDA IZ NARODA

Spominska kapelica

Cleveland, O. — Bolje povedano spominsko znamenje z oltarjem, ki naj bo postavljeno v spomin vsem žrtvam druge svetovne in naše civilne vojne. Te žrtve nimajo nikjer spomenika. Domovina jim ga postaviti ne more, zato pade ta dolžnost na nas zamejske rojake. Nikjer še ni vidnega znamenja naše hvalnosti in dokaza, da jih pozabili še nismo. Ali niso med njimi naše očetje, bratje, možje, sinovi, prijatelji, tovariši iz borbe, znanci? Ali nas je materijalizem že tako prekrasil, da pozabljamo na tiste, ki so nam bili v težkih časih tako pri srcu, tako v oporo. Nevarnost je minula in z njo naša hvaležnost. Ko se človeku gmotno dobro godi, se duhovno kaj rad pokvari. Izgovor, da je duhovna povezava zadostna, je šepav. Človek je že tak, da če le more, da svojim čustvom, bodisi v veselju ali žalosti tudi vidnega izraza.

Postavimo jim spomenik vsaj na tistem koščku zemlje, ki je skupna last velikega dela slovenskega življa v Clevelandu. Drugod jim ga postaviti ne moremo, ker tujec nima ne srca ne razumevanja za naše bolečine, pa tudi mi sami želimo, da je spomenik med nami. Tam, kjer se shajamo v večjem številu, tam, kjer prirejamo večje nastope, tam naj tudi stoji znamenje padlim v čast in spomin. Saj mi vsi skupaj tvorimo občestvo, kakor nas vera lepo uči. Tam naj se prižigajo in gore naše lučke. Ko bomo tam mimo hodili, naj se iz naših src izvije bežen spomin na nje, kratke vzdih za pokoj njihovih duš, kratka prošnja na Križanega za plačilo, saj so končno z Njegovim imenom na ustih umirali.

Odbor za postavitev tega spominskega znamenja je s pripravami tako daleč, da upa, da bo tekom pomladi ali poletja to spominsko znamenje vsaj v surovem stanju že stalo. Potrebujemo je pa še vedno podpore od strani slovenske skupnosti. Čim večje in hitreje bo sodelovanje, tem hitreje bo ta misel uresničena.

V naslednjem podajamo celoten izkaz dosedaj nabranih daril:

\$127.15: Slovenski oder (Slehernik); \$100: gen. Ivan Prezelj, Florijan, Matija, Jernej Slak (USA in Kanada); ZSPB v Clevelandu; Pavla Rihtar; \$90: Jennie Zupancic; \$55: Louis in Marija Rus, Hinko Love; \$50: Joseph Kastelic (Toronto), Stajerski klub v Clevelandu, Mate Roessman, Jože Jakoš, pok. msgr. Matija Škerbec, Jože Smolič, Ivan Rigler, Frances Suhadolnik, Jože Gazvoda, Franc Hočevar, Janez Pičman, Tone Tomšič, Franc Rihtar, Franc Slemc, Frank in Franc Grčar, Jože Kristanc, Franc Kamin, Viktor Blatnik, Dramatsko društvo "Lilija", Franc Kristanc; \$40: Albina Osenar; \$35: France Sever, pok. trgovec Louis Majer, Baragov dom in Družabni klub; \$30: Jože Lekan ml., Jeanny Crček, Ivan Vidergar, Glavni odbor ZSPB, Susan Ludvik; \$25: Vinko Vrhovnik, Joe Vrček, Tone Stepec, Franc Sever, Marija Hočevar, Janez Prosen, Dominian Zabukovec, Marija Ošaben, Frank Vrhovnik; \$20: Prof. Janez Sever, Jernej Zupan, Stane Vidmar, Franc Cerar, Franc Sfiligoj, Alojzij Gosar, Milan Gor-

šek, dr. Uroš Roessman, Manca Preša, Marija Urnkar, ga. Cerar, Jože in Julka Kummer, France Hren, Milan Dolinar; \$15: Valentin Gabrovšek, Danilo Kranjc, Pavle Košir, Martin Bolko, Lojze Petelin; \$13: Vinko Rožman; \$10: Milan Zajc, Luka Kuhar, Janez Jaklič, Roza Jaklič, Jernej Zupan, Marija Balazič, France Gorše, Pavla Ziherl, Miha Sršen, Franc Petek, Janez in Franciška Vidmar, Jožef Balazič, Mary Mozič, Frida Rantaša, Jože in Franciška Benko, Lojze in Lenka Mismaš, Vili in Ana Petek, Franc Petek, Anton Hozjan, Jakob Žakelj, Anton Košir, dr. Miha Krek, Maks Jerič, Lado Lempel, Neimenovani; Jože Voje; Louis Peterlin, John in Josie Spech; \$7: Rose Culkar; \$6: Janez Perčič; \$5: Mary Romich, Rev. Joseph Ferkulj, Lojze Bajc, Lojze Nose, Peter Jančar, Julka Ferkulj, Stanko Jerše, John Tutin, Anton Zakelj, Stanko Prisljan, Jože Bizjak, Jože Likozar, Josip Fortun, Miha Peršolja, Amalija Turk; \$3: Alojz Stergar; \$2.25: Neimenovani; \$2: Cecilija Cotton, Frank Cenkar; \$1: Pavle Dolenc; razni manjši prostovoljni prispevki \$11.70.

Skupno nabranega do vključno 31. jan. 1964 \$3,004.10.

Darila sprejemajo vsi odborniki, posebna pooblaščenca pa sta blagajnik inž. Jože Lekan, 1113 East 66 St., Cleveland 3, O. in tajnik Franc Sfiligoj, 1197 East 61 St., Cleveland 3, Ohio, tel. št. EN 1-1119.

Fr. Sfiligoj

Zanimivo predavanje

CLEVELAND, O. — Društvo slov. protikomunističnih borcev v Clevelandu bo imelo v nedeljo, 16. februarja 1964, ob štirih popoldne v Baragovem domu zanimivo predavanje g. Jožeta Melaherja: "Stajerska med drugo svetovno vojno". Govoril bo o zasedbi po Nemcih, o borbi protikomunizmu in o trpljenju Stajerske, ko sta jo stiskala dva sovražnika. Govoril bo o žrtvah Stajerske v borbi za svobodo.

Ker večini vse to ni znano ali pa vsaj zelo malo znano, bo predavanje zelo zanimivo. Vabimo vse katoliške Slovence iz Clevelanda in okolice, da se tega predavanja udeležijo.

Z. N.

Pol stoletja naročnika Ameriške Domovine!

Cleveland, O. — Mr. in Mrs. John Smrekar na 6414 St. Clair Ave. sta te dni poravnala že 51. naročnino za Ameriško Domovino. Tudi to je jubilej, jubilej zvestobe svojemu narodu in imenu, jubilej povezanosti z življenjem svojih rojakov preko časopisa, jubilej prepričanja, da je slovenski časopis nujno potrebna opora in pomoč za uspešno življenje v tej širni deželi tako mnogih narodnosti.

John je bil rojen 24. junija 1888 v Crnomlju, Mrs. Smrekar pa 24. januarja 1893. John je prišel sem leta 1903, soproga pa 1910. Naslednje leto 1911 ju je župnik Jernej Ponikvar poročil v cerkvi sv. Vida. Hčerka je poročena v China Lake, Calif., sin pa živi s svojo družino v Euchi-

Clevelandu. Pa naj je prišlo karkoli, brez slovenskega katoliškega časopisa nista nikdar bila. Smatrata, da je naš časopis nujna potreba v vsaki slovenski družini.

Bog vaju živi, Mr. in Mrs. Smrekar! A. D.

Še en glas iz Floride

Port Charlotte, Fla. — Cenjeni! Najprej Vam pošiljam prav lepe pozdrave. Lepo se Vam zahvaljujem, da ste me obvestili, da mi je naročnina potekla. Zato Vam pošiljam ček za enoletno naročnino in se Vam lepo zahvaljujem za redno pošiljanje lista.

Kot Vam je znano, sem živel prej v North Braddock v Pennsylvaniji. Leta 1962 sem se preselil v Port Charlotte v Floridi. To je nova nasebina, stara šele kakih pet let. Tu je zelo lepo, samo za nas, ki smo v pokouju, je zelo teško, ker nimamo velikih dohodkov, pokojnina je pa majhna in če ne bi bilo kaj od prej, ki bilo res hudo. Življenje tu je drago. Če rabite plin, Vas stane po 25 dolarjev na mesec, voda, če samo malo travo škropite, je najmanj 10 dolarjev na mesec. Vreme to zimo tudi ni najboljše, je prav mrzlo. To pišem zato, da boste vedeli, kako je tukaj v Floridi.

Sedaj pa še enkrat prav lepa hvala za list, kateri mi zelo ugaia. V njem je toliko novega iz vseh krajev, da ga človek res z veseljem prebira.

Vsem čitateljem lista, vsem sodelavcem in uradnikom pošiljam prisrčne pozdrave!

John Pavlakovic

V 20. okrožju kandidira v Kongres kot demokrat

Cleveland, O. — Ronald M. Mottl, predsednik mestnega sveta Parme, se je prijavil za demokratsko imenovanje za kandidata za kongres v 20. volivnem okrožju države Ohio pri primarnih volitvah v maju. Na tem mestu je sedaj Michael A. Feighan, ki je tudi prijavil svojo kandidaturo.

"Zavzemam se za moderno in človečansko vladno," je dejal kandidat. Obljubil je, da se bo boril proti zastarelim pravilom, ki omogočajo načelni kom odborov, da zadržujejo v njih zakonske predloge po svoji volji. Izjavil je, da podpira zavarovanje ostarelih proti boleznim, da je za izpopolnitev Social Security v taki meri in obliki, da bodo mogli stari ljudje res živeti v miru in samospoštovanju. Če bo izvoljen, bo predložil v Kongresu dopolnilo k Taft-Hurtley zakonu, ki bo onemogočilo posameznim državam uzakonitev "pravice do dela".

Kandidat Mottl je danes dopolnil 30 let, je poln ognja in podjetnosti. Po končani srednji šoli v Parmi je študiral pravo na Notre Dame univerzi in je bil pomožni pravni direktor Clevelanda v času župana Cebrezza. Leta 1959 je bil izvoljen v mestni svet Parme, dve leti nato pa je postal njegov predsednik.

Z ženo Vivian in 16 mesecev starim sinom Ronom živi na 4103 Yorkshire Drive v Parmi.

F. L.

Prve kovinske črke

Vrstice, ki jih zdaj prebirate, so v naši tiskarni odtisnili na papir z vrsticami kovinskih črk. Kdo pa je izumil tisk? Vsi vedo, da pripada ta izum Kitajcem. Oni so uporabljali samo črke, izrezane v lesu.

Prve črke, vltite iz kovine, pa so že pred 700 leti poznali tiskarji na Koreji. Šele tristo let pozneje pa je spoznala umetnost tiska Evropa, ko ji je Gutenberg predstavil prvo tiskano knjigo.

* ODMEV NA MOJE MNE-NJE, ki sem ga izrazil v par mojih dopisih.

Prejel sem pismo pred par dnevi, v katerem me moj stari znanec in prijatelj vprašuje tole:

"Čitam Tvoje dopise in se čudim, kaj ti daje navdušenost za našo slovensko bodočnost v Ameriki. Nisem proti, ampak ne vidim pa dosti svetlega za našo bodočnost, to je, kar se tiče nas Slovencev. Smo tu sicer, ampak vpoštevani smo le, kolikor kdo ima kaj od nas — kaj več pa ni vidnega nič. Še tisti, kakor vidim, to delajo le, če njim kaj kaže in obeta..."

Proti koncu pisma pa omenja še tole:

"Parkrat si že poročal, komu naj se izroče vodstva naših raznih organizacij in podjetij in koga naj se povabi v vodstva istih.

Take nasvete in priporočila je lahko dajati na papirju. Drugim seveda. Če bi jaz tebi kaj takega svetoval, da izročiš vse, kar si s trdim delom skupaj spravil, bi me najbrž ostro pogledal in povedal, da sem prehitel s takimi nasveti in da naj z njimi počakam do zadnjega godu sv. Nikolaja. Upam, da sem v pravem in da ne pretiravam."

Sledi še par pripomb, a omenjam le zgorajšnje.

Prijatelja in znanca, ki mi je to pisal, poznam že nad 40 let. Dober, pošten Slovenec. Amerika tudi njemu res ni dala niti drobtine zastoj. Vse, kar ima, si je prislužil s težkim delom. Je tudi vedno rad pomagal in še pomaga vsaki dobri stvari. To mu daje pravico, da vprašuje tiste, ki ga kaj prosijo, "zakaj in zakaj pa to gre, kakor gre?"

Na opazko, da naj se povabi mlajše in sposobne nove v vodstva naših ustanov, bi bil moj odgovor tale:

Komu pa naj Slovenci pre-pustimo to, kar je našega, kar smo ustanovili s trdim delom? Ali bo nam v večjo zadovoljnost, da bo vse to že jutri padlo v naročje tujcev? Ali je nam kaj na tem, da to ostane v slovenskih rokah?

Odgovor na to je samo eden in ta je: Če je v nas kaj močnega slovenskega čuta, potem nam ta odgovorja na to in to kaj glasno: Kar so Slovenci ustvarili, dosegli, to spada le Slovincem! Treba pa je pripraviti mlajši rod na to in mu dati priložnost, da se to pripravi.

Ko smo ameriški Slovenci ustanavljali razne organizacije in ustanove, smo v začetku kaj glasno povdarjali znana vzpodbudna gesla: "Svoji k svojim!" in "Svoji za svoje!" Zadnje čase pa na ta gesla že hudo pozabljamo. V tem grešimo sami proti sebi. Zanimati bi se morali v prvi vrsti za naše lastne slovenske ustanove. Slovenci so jih ustanovili in so te organizacije in ustanove "otroci slovenskega dela, prizadevanj in žrtv." Paziti bi morali, da so v vodstvih Slovenci v večini. Kjer so, vsa čast in priznanje. Povsod, kjerkoli le mogoče, bi moralo biti tako.

Prihodnost bo o vsem tem govorila še poznim rodovom, kako velika je bila v teh ozirih naša slovenska zavednost in naš slovenski duh v teh naših sedanjih časih in dnevih.

Mi sodobniki smo kovači sedanjosti. Ta pa posnema slike našega delovanja in prizadevanj za slovenstvo in jih bo kazala na trkih bodočnosti, kako smo se obnašali in kakšni smo bili.

Tako bo in nič drugače.

Čas bo nas prikazoval take, kakršni smo v teh pomembnih in važnih časih.

Kaj nam nam pomaga, da bomo v pravem pri tem?

Odgovor na to je v naši slovenski zavednosti. Tistim, ki jo imajo, ta pripoveduje in daje nasvete, kako in kaj...

Prijatelju sem hvaležen za pismo. Objavljam ga zato, ker znabiti bo dvignilo zanimanje za to še pri kom drugem, ki se zanima za take zadeve.

* "MELTING POT" IN BODOČI AMERIKANCI. — Amerika je dežela, v kateri je najti potomce vseh raznih ljudstev, narodov, rodov in barv. Prideš v vlemesta kakor New York, Philadelphia, Chicago, St. Louis, San Francisco in še mnoga druga mesta, srečuješ ljudi vseh raznih narodnosti in barv. Na vsakem oglu druga govoriča, še vse večja mešanica kakor v nekdanjem Babilonu.

Glavni jezik je seveda angleški, ta prevladuje. A med grupami nekaterih starejših priseljencev, ki so se priselili v Združene države, pa uporabljajo še svoj jezik, to vsaj v njihovih ožjih domačih krogih. Ameriška demokracija je širokogrudna in tega ne omejuje, kakor to delajo nekatere evropske države za vsakim svojim hribom.

Mladina pa, ko začne enkrat zahajati v ameriške šole, kjer se uči le angleški jezik, ta pa začne kmalu govoriti le angleško — le s starši še govori njihov jezik, drugače le po angleško. Je nekaj izjem, a teh je vedno manj. Šole so tisti "melting pot" (kotel), v katerem se vse narodnosti, nekatere hitreje, nekatere manj hitro prekuhanjajo v pretapljanju v amerikanizem.

Novi rodovi, ko doraščajo, se potem mešajo med seboj. Nekateri bolj, drugi zopet manj. Novi rodovi za prvimi rodovi se mešajo še bolj hitro in s tem nastaja nov narod Amerikanec, v katerem je bolj in bolj pomešana kri vseh raznih narodov in ljudstev.

Do zadnje svetovne vojne, kakor kažejo razne statistike, ta mešanica ni napredovala in šla tako naglo naprej vsaj med raznimi rasami vseh raznih polti, kakor to gre zadnjih 25 let. Od zadnje vojne pa gre to v vedno hitrejšem tempu naprej.

V prvi svetovni vojni so imeli Združene države pod orožjem 4,734,900 mož.

V drugi svetovni vojni (1939-1946) pa 16,112,566 mož. Služili so po vseh delih sveta. Veliko število teh je pripeljalo nazaj neveste z Japonske, Filipinov, pozneje Koreje. Koliko iz Evrope in drugih delov sveta? Vse to so prispevali k mešanici in zlitini raznih narodnosti v ameriški "melting pot", v katerem se vse to meša in pretaplja v nove rodove Amerikanec.

Če bodo kdaj odgovarjali na vprašanja, kaj so, bodo seveda odgovarjali: "Amerikanci smo!" A po njihovih žilah se bo pretakala (pri mnogih se že) kri vseh raznih plemen, polti in rodov. V takem Babilonu pač drugače ni mogoče. Pač proizvodnja delujočega ameriškega "melting pota".

O tistih, ki so se doslej in se deloma še krepko upirajo prehitri prekuhavi in pretapljanju "melting pota", pa enkrat ob drugi priliki.

Rengerčan

Depresija jih je uničila

WASHINGTON, D.C. — V času velike depresije leta 1933 je izgubilo okoli 350,000 farmarjev v Združenih državah svoje farme.

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Blagor mirotvorcem

"Če ni pameti, ni miru," pravi dr. Milan Komar v svoji razpravi. Se pravi, kjer ni miru, tam razmer ne ureja pamet. Brez pameti ni mogoče pravilno spoznati dejanskega stanja. Pameti nasprotna lastnost, ki ureja, ali bolje, kvari odnose v družbi, je zagrizenost, ki je gluha za nasvete in opomine in slepa za dejansko stanje. Ta lastnost povzroči med ljudmi mnogo zamer, celo takih, ki vloga do sovraštva. Težko je milostiti, da bi mogel kdo podaljševati naravni red in ga dopolnjevati med ljudmi, če dolgo živi v takim stanju.

Enako nasprotuje pameti materialnost; saj ovira in prezira tudi vse dobro, kar je zgradil dostikrat tudi samo namišljen nasprotnik. S pametjo se bori tudi prevelika zaverovanost v samega sebe, ki se često stopnjuje do take mere, da pravi, "naj vse propade, če ne bo tako, kot jaz hočem".

Kjer prevladujejo take in podobne lastnosti, tam zdrava pamet nima besede in ni mogoče prav spoznati dejanskega stanja. Zato pravi dr. Milan Komar: "Pamet nam pokaže, kako stvari stoji, kaj nam kaže glede na to storiti in nato uklanjajo našo voljo, da to tudi stori." "Da odkrijemo, kaj je prav in primerno v danem položaju, je treba spoznati moralne zakone, človeško naravo, konkretne razmere in imeti neko izkušnjo. Često je treba prositi tudi za svet."

Ko se pehamo za najrazličnejši cilji in včasih na najbolj nenavadne načine, verjetno premalo mislimo na gornjo trditve, ki jo je za vsakdanje ravnanje v življenju postavil filozof. Zato je pa toliko nereda in nemira v družbi, ko se v družbi ne izvršujejo sklepi in ne izpolnjujejo pravila, če v skupnosti niti želje, kaj šele volje ljudi niso upoštevane. Dostikrat poznamo moralne zakone samo takrat, če govorijo nam v prid. Kadar pa so ti zakoni proti nam in v korist bližnjemu, se pa še spomnimo ne nanje.

Tudi o človeški naravi premalo razmišljamo. Vsakdo sam zelo rad razlaga svoje ravnanje in opisuje kaj ga je nagnilo, da je tako in tako ravnal. V samoopravičevanju je človek iznajdljiv in hiter, a nič počasnejši v obsojanju bližnjega. Pri sebi vse opraviči in celo zahteva, da drugi opravičila sprejmejo, v naravo bližnjega se pa ne zna vživeti, njegovih lastnosti in nagnjenj nima časa upoštevati in vsaka napaka, ki jo more odkriti na bližnjem, se mu zdi večja in težja kot vse dobro, ki vsa dela. Ravno iz neznanja človeške narave, svoje in bližnjega, izvira dejstvo, da nismo mirotvorci, temveč sejaleci razdorov, ki prečesto povzročajo nered med ljudmi in nemir v dušah.

Poglavje o pameti dr. Milan Komar tako zaključuje: "Pamet je krepit prave mere in brez nje ni drugih kreposti. Brez pameti ni pravičnosti, ki daje vsakomur, kar mu gre. Ni širn borbenim silam. Ni zmeršnj, ki daje pravo mero nagnjenju. Preko pameti prodre luč v svet volje, čustev in strasti. Zato je pamet izrazita krepost reda in zato krepit miru. Če ni pameti, ni miru."

RZ.

"Vestnik"

Ni še dolgo tega, ko smo v Torontu končno le dobili zopet glasilo slovenskih protikomunističnih borcev "Vestnik". To pot so tri številke združene v eno, ki častno zaključuje letnik

1963. Prav za prav ni to več revija, ampak je knjižica, tako po obsegu, saj obsega skoraj 100 strani, še bolj pa po vsebini. Nj, da bi človek to "knjižico" vzel v roke in prelistal ter odložil kot prebrano čtivo. V njej je toliko bogatega branja, da z zanimanjem bereš in si prisiljen premišljevati. Znova in znova segaš po njem, znova meditaš in moraš postati boljše. "Vestnik" ni več samo zbirka vesti, spominov in poročil. Poleg vsega tega nudi mnogo odgovorov za preteklost; odgovorov brez čustvenega deklamiranja ali obsojanja; tudi njegovi kažipot za bodočnost so jasni in zahtevni, pa prav nič jokavi.

Priznanje in pohvala izdajateljem in uredniku P. Rantu za to trojno številko. V Torontu težko pričakujemo prve številke letnika 1964.

S. K.

Iz Slovenske pisarne

Knjige "Ljudje pod bičem" so že vse pošle. Obveščeni pa smo, da je že ponovno pošiljka na poti. Povpraševanja po knjigi še vedno prihajajo. Naročila še vedno sprejemamo in jih bomo takoj izvršili, čim dobimo novo pošiljko. Tudi nekateri prednaročniki knjig še niso dvignili. Cena knjige, ki je samo prvi del, \$4 broš. in \$5 vez. Poština in ovojina posebej.

Tudi Zbornikov 1964 je še nekaj na razpolago, dasi je letos večje povpraševanje po njih kot lani. Zaloga se hitro krči. Kdor bi še želel imeti to tradicionalno knjigo slovenske ideološke emigracije, ki je brez dvoma naš ponos, naj pohiti z naročilom. Cena \$4, po pošti \$4.50.

Uprava, 618 Manning Ave.
Toronto 4, Ont.

Slovenska šola
Marije Pomagaj

TORONTO, Ont. — Prvo polletje šolskega leta 1963/64 smo zaključili. Učenci višjih razredov so dobili spričevala v petek, 31. januarja, nižji razredi v soboto, 1. februarja. Obisk učencev je bil v tem polletju dober, z uspehom se pa ne moremo preveč pohvaliti.

Uspeh se je po razredih pokazal takole:

1a razred: Skupno število učencev je 22, od teh je 5 odličnih, 8 prav dobrih, 1 dober, 3 zadovoljivi in 5 nezadovoljivih;

1b razred: Skupno število učencev je 25, od teh sta 2 odlična, 5 prav dobrih, 8 dobrih, 4 zadovoljivi in 6 nezadovoljivih;

2a razred: Skupno število učencev je 18, od teh je 11 prav dobrih, 4 dobri, 2 zadovoljiva in 1 nezadovoljiv;

2b razred: Skupno število učencev je 19, od teh so 4 odlični, 11 prav dobrih, 2 dobra in 2 zadovoljiva;

3a razred: Skupno število učencev je 22, od teh sta 2 odlična, 4 prav dobri, 1 dober, 2 zadovoljiva in 12 nezadovoljivih;

3b razred: Skupno število učencev je 18, od teh so 3 odlični, 9 prav dobrih, 3 dobri in 3 nezadovoljivi;

4. razred: Skupno število učencev je 16, od teh sta 2 odlična, 8 prav dobrih, 1 dober, 4 zadovoljivi in 1 nezadovoljiv;

5. razred: Skupno število učencev je 17, od teh so 3 odlični, 1 prav dober, 8 dobrih, 2 zadovoljiva, 2 nezadovoljiva in 1 neocenjen;

6. razred: Skupno število učencev je 14, od teh je 7 odličnih, 4 prav dobri, 2 zadovoljiva in 1 nezadovoljiv.

Učitelstvo se trudi, da bi učenci čim več odnesli iz slovenske šole, toda kljub vsemu pri zavedanju se dogaja, da otroci

prihajajo v šolo nepripravljeni in celo brez napisanih domačih nalog. Opaža se tudi, da zelo malo berejo slovenske knjige.

Morda se bo kdo vprašal, čemu vse to pisanje? Namenjeno je vsem tistim, ki so v tesni zvezi s slovensko šolo. Ako je bil od te strani zavarovan pred lastništvom, ker soba ni bila zastoj. Med tem ko je poudarjal, je pa, kadar sta bili ženski na njivah, obenem kuhali kosilo. Ko je opoldan odpustil otroke, je pripravil v posode kosilo za oni dve ter jima nesel na njivo. Ob dveh je imel že zopet druge otroke v šoli. Za vse je bil sam: Bil je upravitelj, učitelj in katehet. Plače je pa imel približno polovico tega, kar navaden učitelj. A le kadar je bila šola. Ob počitnicah mu ni so plačali nič. Gospod je imel tudi nekaj govejv živine in par konj. Mnogokrat je vse to sam nakrmil. Imel je pa tudi tam pri gospodarskem poslopiju prislonek kovačnice. Bil je izvežban kovač. Koval je sebi in tudi okoliškim kmetom. Tudi konje je podkopal. Ko se je nam "orlom" na Dobrovi pokvarila bradla, je tisti del eden fantov zapeljal k Sv. Katarini in gospod nam jo je popravil takoj in tako dobro, da smo bili zelo zadovoljni s popravilom. Pa še računati ni hotel nič. In tudi drugim je računal le dejanske stroške. Nikdar kaj več.

Vedno sem šel rad k Sv. Katarini. Tudi h kriščanskemu nauku smo včasih šli raje tja gor kot na Dobrovo. Tiste čase je bila cerkev pri Katarini ob nedeljah popoldan vedno polna. Vse je šlo k nauku ali litanijam in blagoslovu, kar je moglo hoditi. Le otroški varuhi so ostajali doma in mali otroci. Bili so sami domačini, le redke tujce je zašel tiste čase tja gor. Nič lepo niso gledali tujcev, hribozcev, ki so prihajali čez Podutik, Toško čelo, Sv. Katarino na Rog, Grmado in Stožec. Preveč so jim pohodili po travi in raznih sadežih. Celo nad nami, otroci, so se jezili češ, kar na Dobrovo pojdi, saj tja spadate. Zelo smo morali paziti, da smo se držali le potov in starih steza. Čez poletje in jesen še bližnjice nismo smeli delati.

Poznejša leta in zlasti po prvi svetovni vojni se je pa to mnogo predručilo. Voja se ni nobena nič dobrega prinesla. Tako tudi prva svetovna ni prinesla Katarincem nič dobrega. Vsaj duhovnega ne. Spoznali so, da se da takmile tičem, ki hodijo iz mesta ali od koderkoli, marsikaj prodati. Ker je to zelo prava lega za raznovrstno sadje, ga je imela vsaka hiša v izobilju, tako je bil tudi domač sadjevec pri vsaki hiši. O, kako so ga Ljubljančani radi pili. Pokol je pri prigrizanju sadje, ali trli orehe in domač črn kruh, jedli prekajeno slanino, gnjat in suhe klobase. Vse je šlo v denar, kadar je bilo dovolj turistov tam gor. Ker jim je domačega žganja kmalu primanjkovalo, so začeli kupovati brinje, fige, datelje in drugo. Iz tega se je pa nakuhalo več kot iz domačega sadja. Žganja je bilo torej na pretek. Pa tudi zaslužilo se je. Kmalu se niso več jezili, če jim je kdo pohodil deteljo, saj je to na drugi strani tudi prinašalo dohodke. Cimdaje več jih je prihajalo in čimdalje več žganja se je potočilo. Nastali so kaki mali neredi in vedno več pijanih ljudi je bilo opažati, ko se ob nedeljskih večerih vračali proti mestu. Cerkev pa je ostajala prazna čimdalje bolj. Večkrat so pijani ali nahujskani prihajali med opravilom v cerkev in motili na razne načine prisotne vernike ter se norčevali iz njih. Tako zares se je šlo, da so morali popoldansko opravilo opustiti in je bil blaž goslov dopoldne takoj po maši.

Društvo Najsvetejšega
Imena Jezusovega -
pri Mariji Pomagaj

Toronto, Ont. — Zelo malo se sliši, še manj pa piše o društvih N.I. Jezusovega in človek bi mislil, da je ta organizacija res tako neznatna, toda udeleženci Kongresa v Buffalu in delegati na letnem sestanku torontske nadškofije lahko potrdijo, da gre za številno in delavno organizacijo, sestavljeno iz že priletnih mož in še mladih fantov, ki so pripravljeni žrtvovati marsikaj za Jezusa, katerega ime nosijo.

Letni sestanek se je vršil v januarju. Udeležilo se ga je veliko število delegatov iz vseh župnij nadškofije. Iz župnije Marije Pomagaj so bili prisotni predsednik, blagajnik, maršal ter g. Kastelic in g. Krapež. Sestanek ni imel le formalnega namena, ampak je bil združen s poukom odbornikov posameznih župnij, kako morajo delovati, da bodo dosegli čim boljše uspeh. V diskusijah se je pokazalo, da je med delegati veliko zanimanje o vprašanjih, ki so bila nanašana od številnih predavateljev. Ob zaključku, že pozno zvečer, je prišel med nas tudi torontski pomožni nadškof prevzvišeni Pocock in nas s svojo navzočnostjo in vedro besedo še bolj spodbudil k delovanju.

Na tem običnem zboru se je zopet videlo, da gorečnost v veri ne upada, marveč iz leta v leto narašča.

Mirko Krapež

Še nekaj spominov
II.

Toronto, Ont. — Iz naše trgovine se je videlo prav celo župnišče pri Sv. Katarini. Čez streho nad župniščem se je videla streha stolpa katarinske cerkve, ki je stala za župniščem kakih 40 metrov proč. Kdo ni poznal župnika od Sv. Katarine? Dobričina, vedno dobre volje, ki je bil najbolj vesel, kadar je mogel komu kaj postreči, mu kaj dobrega storiti! Bil je zelo družaben človek, a imel je veliko težavo z izgovorjavo. Jecljal je. Pridige je moral vedno napisati. Le na ta način, če je čital, se ga je razumelo. Drugače pa skoraj ne. Bil je zelo deloven mož. Imel je precej kmetije, a za delo le dve stari ženski. Posestvo — kmetija, je bilo kake pol ure proč od župnišča. Ženski Reza in Katra sta šli navadno že zjutraj na njivo. Gospod je pa učil v župnišču, v eni sobi krog 100 otrok, 50 dopoldan,

50 popoldan. Za to sobo mu je država plačevala reci in piši — 1 dinar na leto.

Država ni hotela plačati, gospod za zastoj ni hotel dati, ker bi s tem po gotovem času dobila država lastninsko pravico. Zato so mu dali 1 dinar, da je bil od te strani zavarovan pred lastništvom, ker soba ni bila zastoj. Med tem ko je poudarjal, je pa, kadar sta bili ženski na njivah, obenem kuhali kosilo za oni dve ter jima nesel na njivo. Ob dveh je imel že zopet druge otroke v šoli. Za vse je bil sam: Bil je upravitelj, učitelj in katehet. Plače je pa imel približno polovico tega, kar navaden učitelj. A le kadar je bila šola. Ob počitnicah mu ni so plačali nič. Gospod je imel tudi nekaj govejv živine in par konj. Mnogokrat je vse to sam nakrmil. Imel je pa tudi tam pri gospodarskem poslopiju prislonek kovačnice. Bil je izvežban kovač. Koval je sebi in tudi okoliškim kmetom. Tudi konje je podkopal. Ko se je nam "orlom" na Dobrovi pokvarila bradla, je tisti del eden fantov zapeljal k Sv. Katarini in gospod nam jo je popravil takoj in tako dobro, da smo bili zelo zadovoljni s popravilom. Pa še računati ni hotel nič. In tudi drugim je računal le dejanske stroške. Nikdar kaj več.

Vedno sem šel rad k Sv. Katarini. Tudi h kriščanskemu nauku smo včasih šli raje tja gor kot na Dobrovo. Tiste čase je bila cerkev pri Katarini ob nedeljah popoldan vedno polna. Vse je šlo k nauku ali litanijam in blagoslovu, kar je moglo hoditi. Le otroški varuhi so ostajali doma in mali otroci. Bili so sami domačini, le redke tujce je zašel tiste čase tja gor. Nič lepo niso gledali tujcev, hribozcev, ki so prihajali čez Podutik, Toško čelo, Sv. Katarino na Rog, Grmado in Stožec. Preveč so jim pohodili po travi in raznih sadežih. Celo nad nami, otroci, so se jezili češ, kar na Dobrovo pojdi, saj tja spadate. Zelo smo morali paziti, da smo se držali le potov in starih steza. Čez poletje in jesen še bližnjice nismo smeli delati.

Poznejša leta in zlasti po prvi svetovni vojni se je pa to mnogo predručilo. Voja se ni nobena nič dobrega prinesla. Tako tudi prva svetovna ni prinesla Katarincem nič dobrega. Vsaj duhovnega ne. Spoznali so, da se da takmile tičem, ki hodijo iz mesta ali od koderkoli, marsikaj prodati. Ker je to zelo prava lega za raznovrstno sadje, ga je imela vsaka hiša v izobilju, tako je bil tudi domač sadjevec pri vsaki hiši. O, kako so ga Ljubljančani radi pili. Pokol je pri prigrizanju sadje, ali trli orehe in domač črn kruh, jedli prekajeno slanino, gnjat in suhe klobase. Vse je šlo v denar, kadar je bilo dovolj turistov tam gor. Ker jim je domačega žganja kmalu primanjkovalo, so začeli kupovati brinje, fige, datelje in drugo. Iz tega se je pa nakuhalo več kot iz domačega sadja. Žganja je bilo torej na pretek. Pa tudi zaslužilo se je. Kmalu se niso več jezili, če jim je kdo pohodil deteljo, saj je to na drugi strani tudi prinašalo dohodke. Cimdaje več jih je prihajalo in čimdalje več žganja se je potočilo. Nastali so kaki mali neredi in vedno več pijanih ljudi je bilo opažati, ko se ob nedeljskih večerih vračali proti mestu. Cerkev pa je ostajala prazna čimdalje bolj. Večkrat so pijani ali nahujskani prihajali med opravilom v cerkev in motili na razne načine prisotne vernike ter se norčevali iz njih. Tako zares se je šlo, da so morali popoldansko opravilo opustiti in je bil blaž goslov dopoldne takoj po maši.

Nato so pa cerkev zaklenili. Tako je kar kmalu preminula tista kmečka idila in postalo je vse bolj moderno-meščansko, ne cerkveno.

Jaz sem še vedno rad zahajal k Sv. Katarini, a navadno le ob delavnih. Nekoč pa sem šel tja gor z neko družbo v nedeljo. To je bilo več let pozneje. Bile so kupčijske zadeve. Seveda so nam povsod postregli z žganjem, peharom prehov in hlebom črnega kruha. Če si šel približno eno uro navkreber, se je kar prileglo malo dobrega za — na zob. Na Grabcih, pri Anžicu, je pa bila dobra gostilna. Seveda se je bilo treba nazaj grede to oglašiti. Ker so bili gostilniški tudi moji odjemalci v trgovini, je bilo treba dati tudi malo za pijačo, da se malo vrne in da ni zamere. Zgodilo pa se je, da so ravno tisto nedeljo imeli cerkveni pevci nekoliko plačane malice. Niso bili povabljeni v župnišče, ker ni bilo pripravnega prostora, pač jim je pa gospod naročil kar v gostilni za gotovo vsoto pijače in jedade. Polna je bila gostilna samih domačinov, dobrih znancev in prijateljev. Vmes so bili cerkveni pevci in tako lepo prepevali, da je bilo veselje. Le škoda, da se dela noč in bo treba kmalu oditi.

Zaželel sem, da bi se za nekaj ur ustavil čas. Pa se je res ustavil... Toliko sem jim povedal, da do polnoči moram biti doma in moram vsaj ob pol dvanajstih oditi. Za toliko sem se jim podal, ker so me silili, naj vendar še ostanem. Povele sem to tudi gostilničarju, da naj me pravi čas opozori, če bi sam pregledal uro. Večkrat sem

Komaj so dobro utihnile vse božične pesmi, že je tu resni postni čas. Na vesoljnem cerkvenem zboru obnovljeno cerkveno bogoslužje hoče dati celosebej svetemu postnemu času in velikemu tednu poseben poudarek. Premišljevali naj bi o Jezusovem trpljenju in smrti; pa tudi o pomenu našega trpljenja. Kar nas na Jezusu ob njegovem trpljenju posebno prevzame, je njegova potrebnost, njegov dostojanstven mir. Jezus pač ni samo človek, ampak tudi Bog. Bog se pa ne da iztiriti iz svojega večnega mira in neskončnega potrpljenja. Bog vse doživlja z vedno enakim mirom. Nobena stvar ga ne razburi, vznemiri, razdraži. Potrpi z nami, naj ga še tako žalimo in z grehu izzivamo.

Ljudje smo pa ravno obratni. Prav v tej točki se od Boga silno razlikujemo. Hitro se vznemirimo, hitro vzkopimo, hitro se spremenimo. Zato je tako težko najti človeka, kateremu moremo povsem zaupati. Danes so ljudje z nami; jutri so že lahko proti nam. Na cvetno nedeljo je judovsko ljudstvo hotelo Jezusa oklicati za kralja, na veliki petek je pa isto ljudstvo kričalo: na križ z njim. Tako je duševnost ljudskih množic. Danes duševnosti to še bolj vede kot so včasih. Zato tako znajo vplivati na množice in na ljudsko javno mnenje. V Združenih državah se bo letos ta vpliv še posebno pokazal, ker so ravno pred volitvami. Obe politični stranki: demokratska in republikanska bosta ljudem veliko obetali in druga druga kritizirali ter še posebej politične kandidate.

Mnogo ljudi vedno nasede volivni propagandi. Isto je tudi v slovenski skupnosti. Postni čas je tudi zato, da v tem pogledu sebe preštudiramo. Koliko smo samostojni v presoji, koliko se pa damo vplivati stal-

pogledal na uro in vedno je še manjkalo do enajstih in malo malo pozneje, je preteklo le nekaj minut, na uri namreč. Ko je bila pol dvanajstih, je prišel gostilničar in mi pošepetal: "Ura je pol dvanajstih." Pogledam in res je bila. Kar takoj sem se odpravil, se poslovil in odšel.

Ko pridem domov, pogledam na uro. Kazala je tri. Mislim sem: Je pač ob treh obstala in nihče jo ni navil. Grem zgoraj v stanovanje, potihom voščim dober večer, da bi kakega malih ne zbudil. Žena se je samo premaknila in nič odgovorila. Vprašam tiho, koliko je ura? Nič glasu, samo premik. Vprašam malo glasneje. Zopet nič. Pa sem si mislil, najbrž je huda, ker sem tako kmalu prišel domov. Morda pa še polnoč ni. Posvetim iz žepno svetiljko na uro, kazala je deset minut čez tri. Takrat je pa kar zagomazelo po hrbtu, kot bi me mravljinici oblezli. Dejal sem: Kaj pa je danes z urami, ali so vse zmešane? Žena pa reče: Ne ure, ampak ti si danes zmešan. Tako se mi je vse nekam čudno zdelo, da mi še do spanja ni bilo. Drugi dan mi je pa eden iz tiste družbe ponoči, ko je prišel čakati na avtobus, povedal, da so mi uro ustavili, potem pa večkrat po malo pomaknili naprej, tako da ni bila vedno na istem. Naj še povem, da se je zjutraj ženi kanal odprl in sem zvedel nekaj prav poštenih. Natepla me pa ni. Od tistega časa pa nosim vedno svojo uro seboj. Tedaj sem jo pa na žalost pustil doma.

Pa je le včasih lušno bilo. Kako je svet neumen. Zakaj to pehanje, zakaj to prerakanje, zakaj toliko sovraštva, zakaj toliko sumničja? Pamet, pamet v roke prijatelji in več ljubezni! Ljubezni tudi tistim, ki so ti zaupani "pod strogo molčečnostjo..."

L. A. st.

Uro je le včasih lušno bilo. Kako je svet neumen. Zakaj to pehanje, zakaj to prerakanje, zakaj toliko sovraštva, zakaj toliko sumničja? Pamet, pamet v roke prijatelji in več ljubezni! Ljubezni tudi tistim, ki so ti zaupani "pod strogo molčečnostjo..."

Uro je le včasih lušno bilo. Kako je svet neumen. Zakaj to pehanje, zakaj to prerakanje, zakaj toliko sovraštva, zakaj toliko sumničja? Pamet, pamet v roke prijatelji in več ljubezni! Ljubezni tudi tistim, ki so ti zaupani "pod strogo molčečnostjo..."

Newtorontske novice

nim kritikam in lažem. Navadno je tisti človek, čez kogar javnost največ govori, veliko boljši, kot ga nekateri hočejo javnosti prikazati. Prav tako skoraj vedno tisti, o katerem v javnosti veliko hvalo pojejo, ni tako dober, kot ga hočejo nekateri javnosti prikazati. Ob razmišljanju o Jezusovem trpljenju dobimo globlje spoznanje tudi o tem, kako hudobni znajo vplivati na javno mnenje ljudi tudi glede takih osebnosti, ki so zelo plemenite. Je pa to razmišljanje o Jezusovem trpljenju za nas tudi dobra šola, da se borimo zoper vpliv javnega mnenja in da ostanemo v presoji ljudi in dogodkov samostojni; pa četudi ostanemo v manjšini. Jezusa so na veliki petek skoraj vsi obsodili in so se nad njim pohujšali. Zato pa so tisti, ki so Jezusu ostali do konca zvesti in niso zapadli vplivu javnega mnenja, ostali v zgodovini in pred Bogom toliko večji.

Ker župnijska kampanja za nove orgle še ni končana, ne moremo to pot še o njej poročati. Od zunaj so se oglasili sledeči dobrotniki: \$5 je daroval g. Jože Štepec, Cleveland, Ohio, \$2 ga Agnes Možina, Salem, O.; \$1 ga Mary Vidmar, Joliet, Ill. Katoliška ženska Liga župnije Brezmadežne v New Torontu je darovala \$50. Vsem iskren: Bog povrni!

Ker v svetem postnem času niso dovoljene vesele hrupne prireditve, bo cerkveni odbor župnije Brezmadežne priredil v soboto, 29. februarja, družabno prireditev brez plesa. Od 8. do 9. zvečer bo večerja, nato bodo do 11. ure razne igre: tarok, šah itd. Ob 11. uri bomo pa dali enemu nagrado \$500. Razne pijače bodo do pol polnoči seveda tudi na razpolago. Vstopnice po \$2 bomo prodajali vnaprej do 27. februarja.

Olimpijske igre v Innsbrucku so spet pokazale, koliko naporov položijo mladi fantje in dekleta v šport. Koliko truda, koliko vaj, koliko energije je treba, preden dobijo svoje telo tako v oblast, da pokažejo javnosti res čudovite reči. In zlate, srebrne in bronaste medalje so le skromno priznanje za uspehe, ki so jih dosegli na olimpijskih igrah. In če pri tem pomislimo, kako malo se pa trudimo za kreposti, ki naj bi nam utrdile voljo in oplenitile srce ter nam prinesle večno krono pravice, mi prihajajo na misel besede apostola Pavla:

"Ali ne veste, da tisti, ki v tekališču tekaajo, sicer vsi tečejo, pa le eden dobi nagrado? Tako tecite, da jo dosežete. Vsak pa, kateri tekmuje, se zdržuje vsega: oni, da prejmejo minljiv venec, mi pa neminljivega. Jaz torej tako tečem, ne kakor na slepo; se tako borim, ne kakor bi mahal po zraku; marveč zatiram svoje telo in ga devljam v sužnost, da bi, ko evangelij oznamim drugim, sam ne bil zavržen (1 Kor. 9, 24-27)."

Kako sodobne so njegove besede, čeprav jih je zapisal že pred 1900 leti! Priporočajmo mladini šport in tekmo, kdo bo boljši! Ne pozabimo pa mladine navduševati tudi za duhovni šport, za vajo v kreposti; kajti utrjen značaj ji bo v življenju še veliko bolj prav prišel kakor utrjeno telo. Zato so med nami najboljše tiste mladinske organizacije, ki goje istočasno telesno in duhovno kulturo. In skavtizem je gotovo taka organizacija, ki ima prav to dvojce za cilj pri vzgoji mladine.

Uboga ušesa!

Nič manj kot slavni Eifflov stolp ni v Parizu poznana tudi podzemeljska železnica "Metro". Vrste vagonov ropotajo po neskončnih podzemeljskih hodnikih z železnimi kolesi, kot jih imajo tudi navadni vlaki.

Voznja je temu primerno kar se da glasna. Zato se začeli sedaj nameščati na vagone pariške podzemeljske železnice kolesa s pnevmatikami.

CLEVELAND, O.

Ženske dobijo delo

KITCHEN HELP WANTED

Hours 4.00 p.m. to 10.00 p.m.

Sorn's Restaurant
6036 St. Clair Avenue

(x)

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

Dvodružinska hiša, 5-5, je naprodaj v East Cleveland. Cena \$17,800. Kličite lastnika MU 1-2015. —(30)

STAN'S SHOES

6107 St. Clair Ave.

Čevlji! Najboljši, skrbno izbrani za Vaše noge.
Ob torkih dvojne Eagle Stamps!

Trgovska prilika

Gostilniško kuhinjo oddamo brezplačno v najem dobremu kuharju, moškemu ali ženski. V slovenski gostilni na St. Clairju. Odlični dohodek zagotovljen. Kličite: HE 1-0965, po 6. uri zvečer pa EN 1-9166. (x)

Hiša naprodaj

v šentviški okolici, med St. Clair in Superior Ave., 7 sob, polna klet, dvojna garaža. Pokličite UT 1-8288. —(30)

Naprodaj

Pohištvo za spalno sobo, 4 kose, v dobrem stanju naprodaj. Kličite KE 1-8390. (31)

Hiša naprodaj

Zaradi zapuščine, na 7122 Lockyear Ave., enodružinska, 7 sob. Za pojasnila in za ogled pokličite Fred Krizmana, RE 1-1160. (33)

HENRIK SIENKIEWICZ:

KRIŽARJI

"Teško bo. Stari gospod je utrljano za vsakovrstne napore in me je že za nekoliko dni prehitel. Vrh tega pojde skozi Prusko, da si skrajša pot, jaz pa moram skozi goščave. Gospod ima Lichtensteinovo pismo, katero lahko po poti pokaže, jaz pa bi moral pokazati tole — in s tem napraviti prost prehod."

Pri teh besedah je položil roko na ročaj meča, ki ga je nosil ob boku; ko je Jagienka to videla, je vzkliknila:

"Le oprezno! Ako že greš, je treba, da tudi dosežeš, a ne, da bi ostal v kakem križarskem podzemlju. Toda v goščavah pazi nase, ker tam sedaj bivajo različni zli duhovi, ki jih je častilo tamkajšnje ljudstvo, preden je sprejelo krščanstvo. Spominjam se, kako sta v Zgoščelcih pripovedovala o tem Matko in Zbiško."

"Spominjam se, a se jih ne bojim, ker to so reveži, a ne bogovi in nimajo nobene moči. Z njimi in z Nemci si bom že znal pomagati; tem že poplačam, samo da se vojna dobro razvname."

"Ali se še ni razvnela? Povej, kaj sta slišala o njej med Nemci!"

Nato je bistri dečko namrščil obrvi, se za hip zamislil in rekel:

"Razvnela se je in ne razvnela. Natančno smo o vsem izpraševali, a zlasti vitez Matko, ki je prebrisan mož in zna vsakega Nemca ukantiti. Navidezno vpraša nekaj drugega, dela se uslužnega, ničesar ne izda, a zadene pravo in iztisne iz vsakega novico, kakor bi

ujel ribo na trnek. Ako hoče vaša milost potrpežljivo poslušati, povem tole: Knez Vitold je pred nekoliko leti, ko je imel namene proti Tatarom in si je hotel zavarovati hrbet, odstopil Nemcem Zmujdz. Bilo je veliko prijateljstvo in sloga. Dovolil jim je zgraditi gradove, da, še sam je pomagal. Sestala sta se tudi z velikim mojstrom na nekem otoku, tu so jedli, pili in si izkazovali medsebojno prijateljstvo. Še celo lovi niso bili v ondesnjih goščavah zabranjeni križarjem, a ko so se poganski Zmujdzini dvignili proti redovnemu gospodovanju, je knez Vitold pomagal Nemcem in jim poslal svojo vojsko na pomoč, nad čemer so godrnjali po vsej Litvi, češ da nastopa proti lastni krvi. Vse to nam je pravil podstarosta v Ščitnu in je hvalil križarsko upravo na Zmujdzi, da so pošiljali Zmujdzinom duhovnike, ki naj bi jih krstili, in žito ob času lakote. In res so pošiljali, ker je ukazal veliki mojster, ki ima več strahu božjega kakor drugi, a zato so jim jemali otroke na Prusko in onečastili ženske pred očmi mož in bratov; kdor pa se je upiral, tega so obesili — in zaradi tega je nastala vojna."

"A knez Vitold?"

"Knez je dolgo zapiral oči zaradi Zmujdzkih krivic in je ljubil križarje. Ni še dolgo, ko je bila kneginja, njegova žena, na Pruskem na obisku v samem Malborgu. Tam so jo sprejeli, kakor bi bila sama poljska kraljica. Pa to še pred kratkim! Obsipali so jo z da-

rili, a koliko je bilo turnirjev, gostij in raznih čudovitih zabav v vsakem mestu, tega ne bi mogel nihče prešteti. Ljudje so mislili, da bo ta ljubezen med križarji in knezom Vitoldom trajala večno, ko se je nepričakovano izpremenilo njegovo srce..."

"Kolikor se spominjam, sta pokojni atek in Matko marsikdaj pravila, da se njegovo srce večkrat izpremenilo."

"Proti poštenjakom ne, toda proti križarjem često, ker tudi oni sami v ničemer ne drže besede. Sedaj so zahtevali od njega, naj jim izroči begunce, a jim je povedal, da izroči nesvobodne ljudi, a svobodnih ne misli, ker ti imajo pravico, da žive, kjer hočejo. Sedaj so se začeli drugi na drugega jeziti, si pisariti pisma s pritožbami in si groziti. Ko so Zmujdzini slišali o tem, so takoj udarili po Nemcih! Pobili so posadke, zažgali gradove, a sedaj vpadajo prav v Prusijo, a knez Vitold jih nikakor ne miri, nasprotno se še norčuje iz nemškega strahu in natihoma pošilja Zmujdzinom pomoč."

"Razumem," je rekla Jagienka. "Toda ako jih natihoma podpira, še ni vojne."

"Z Zmujdzini, a v resnici tudi z Vitoldom. Nemci prihajajo od vseh strani brant obmejne gradove in bi radi odpravili veliko vojsko na Zmujdz, toda s tem morajo dolgo čakati tja do zime, ker je sedaj kraj poplavljen in se vitezi nikakor ne morejo bojevati v njem. Kjer Zmujdzin lahko pride skozi, tam Nemec potone, zaradi tega je zima Nemcem prijateljica. Ko pa nastopi mrz, se pomakne vsa križarska sila, a knez Vitold pojde Zmujdzinom na pomoč — in pojde z dovoljenjem poljskega kralja, ker je pač vladar nad velikim knezom in nad vso Litvo."

"Torej bo morda vojna tudi s kraljem?"

"O tem govore ljudje tu pri nas in pri Nemcih. Križarji moledujejo baje za pomoč po vseh dvorih in na glavah jim gore čepice kakor navadno na zločincih, saj kraljevska sila ni šala, a poljski vitez baje takoj v roko pljune, kadar kdo omeni križarja."

Na to je Jagienka vzdihnala in rekla:

"Vedno je za fanta bolj veselo na svetu kakor za dekle, ker ti na primer pojdeš na vojno, kakor sta odšla Zbiško in Matko, medve pa ostaneva v Spihovu."

"Kako pa naj bo drugače, gospodična. Ostaneta, a v po-

polni varnosti. Še sedaj je Nemcem strašno Jurandovo ime, kar sem sam videl v Ščitnu, zakaj ko so izvedeli, da je v Spihovu, jih je takoj prevzel strah."

"Saj vemo, da jih ne bo sem, ker jim brani močvirje in stari Tolima, le težko bo sedeti tu brez novic."

"Brž ko se kaj pripeti, vas obvestim. Vem, da sta se še pred najinim odhodom v Ščitno odpravljala od tod na vojno iz lastne volje dva dobra dečka, ki jima Tolima ne more ubraniti, ker sta plemiča iz Lenkavice. Sedaj pojdeti z menoj, a če bo potreba, takoj poženem koga sem z novico."

"Bog ti povrni. Vedela sem vedno, da imaš razum ob vsaki priložnosti, a za tvoje srce in vdanost ti bom hvaležna do smrti."

Nato je Čeh pokleknil na eno koleno in rekel:

"Pri vas sem užil samo dobroto, a nobene krivice. Majhnega dečka me je vitez Zih ujel pod Boleslavom in mi je brez odkupa daroval svobodo, toda milejša mi je bila pri vas služba kakor svoboda. Bog daj, da bi mogel za vas, gospodična moja, preliti kri!"

"Bog te spremlja in privedi nazaj," je odgovorila Jagienka, prožeč mu roko.

Toda on se je rajši sklonil k njenim nogam in poljuboval njene čevlje, da bi ji izkazal večjo čast, potem pa je dvignil glavo in še vedno kleče je začel govoriti odkrito in vdanost:

"Jaz sem preprost fant, a plemič in vaš zvesti sluga... dajte mi kak spomin za na pot. Ne odrecite mi tega! Saj

pride čas vojne košnje, a sv. Jurij mi bodi priča, da bom v prvih vrstah, ne v ozadju."

"Za kakšen spominek me prosiš?" je vprašala nekoliko osupla Jagienka.

"Opasajte me s kakršnokoli vrvice za na pot, zakaj če bi moral pasti, bi mi bilo laže umirati z vašim trakom."

In zopet se je sklonil k njenim nogam, potem pa je sklenil roke in jo tako prosil, zroč ji v oči, toda na Jagienkinem obrazu se je prikazala težka skrb — in čez hip je odgovorila z izbruhom nehotene trpkosti:

"Ah, moj dragi! Ne prosim te tega, ker ti moj trak ne bo koristil. Kdor je sam srečen, naj te prepaše, ker ta ti priinese srečo. A kaj je po pravici v meni? — Nič kakor žalost! A pred menoj — nič kakor beda! Oj! Ne izprosim sreče ne tebi ne komu drugemu, ker česar nimam, tega ti tudi dati ne morem. Tako me, Hlava, zlo preganja na svetu, ker..."

Tu je naglo umolknila, ker je čutila, če pove še eno besedo, se spusti v jok, a že tako se ji je zamagljilo pred očmi. Čeha je to silno ganilo, ker je razumel, da bo zanj hudo, ako se vrne v Zgoščelice v bli-

žino grabežljivih sosedov, Čtana in Volka, in ako ostane v Spihovu, kamor je mogel prej ali slej priti Zbiško z Danušo. Hlava je torej popolnoma razumel, kaj se godi v dekletovem srcu; ker ni videl nobene pomoči za njeno nesrečo, je le objel njene noge in ponavljal:

"Hej! Za vas bi umrl!"

A ona mu je rekla:

"Vstani! A na vojno naj te prepaše šečehovna ali pa naj ti da kak drug spomin, ker te že dolgo rada vidi."

In začela jo je klicati. Ta pa je neutegoma prišla iz sosedne sobe, saj je poprej poslušala pred vrati in se samo zato ni prikazala, ker si ni upala, da bi se poslovala od lepega fanta. Vstopila je torej zmešana, splašena, z utripajočim srcem, z očmi, ki so se svetile od solz in zaspano-

sti; povsila je trepalnice in tako stala pred njim kakor jablanov cvet, ne da bi mogla izpregovoriti besedo.

Hlava je Jagienko v svoji najgloblji vdanosti častil in oboževal, a si niti v mislih ni upal seči po njej, zato pa je često mislil na šečehovno, zakaj v žilah je čutil vročo kri in se ni mogel ubraniti njenim čarom. Sedaj ga je zgrabila še toliko bolj s svojo lepoto, a zlasti s svojo zadrego in solzami, ki je skozi nje gledala ljubezen, kakor se vidi skozi jasno vodo studenca zlato dno.

Obrnil se je k njej in rekel: "Veste! Grem na vojno in morda padem. A vam ni žal zame?"

"Zal mi je zate!" je s tem kim glaskom odgovorilo dek-

(Dalje prihodnjič.)

Oglašajte v "Amer. Domovini"

Veselo slovensko PUSTOVANJE

nocoj pri Erle's Slovene Village

(vocal St. Clair in 68 Street)

- Prekajena REBRCA, teleči zrezki, golaž, vampi ●
- zelje, repa, KROFLI. Tonkljev orkester ●

SEDEMDESET LET

nudi KSKJ ljubeznivo bratsko pomoč svojim članom in članicam, vdovam in sirotam, v slučaju bolezni, nesreče ali smrti.

AMERIŠKA
KATOLIŠKA

SLOVENSKA
JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki.

Premoženje: \$15,100,000.00
Število certifikatov: 47,500

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, pošten in nadsolventni podporni organizaciji —

AMERIŠKI SLOVENSKI KATOLSKI JEDNOTI

kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K.S.K.J. sprejema pod svoje okrilje moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta.

K.S.K.J. izdaja najmodernejše vrste certifikate za odrasle in mladino od \$500.00 do \$15,000.00.

K.S.K.J. nudi zavarovalnino za onemoglost, poškodbo in operacijo do vsote \$400.00 za članstvo mladinskega in odraslega oddelka.

Ako še nisi član ali članica te mogočne bratske katoliške podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj — bolje danes kot jutri!

STARŠI, VPIŠITE SVOJE OTROKE V KSKJ!

Za pojasnila o zavarovalnini vprašajte tajnike ali tajnice krajevnih društev KSKJ ali pa pišite na:

GLAVNI URAD K.S.K.J.

351-353 No. Chicago St.

Joliet, Illinois

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

BERWYN — Lastnik prodaja zidan bungalov. 5 sob, 2 veliki spalnici, zaprt porč, plinska gorkota, dvojna zidana garaža, poploščena kuhinja in kopalnica, zmerna cena, nizki davki. Blizu 22. ceste. 749-4670. (31)

ROSELLE — Area. — 3 bedrm. ranch with gar. 1½ baths: G.E. Kitchen. carptd. ½ acre lot, completely landscaped. Take over VA loan. \$19,300. Owner transferred — 529-3409. (31)

INDIANA — 60 milj od Chicago, 4 sobe, 2 spalnici, nov dom, garaža, pol bloka od mesta. Blizu cerkve, trgovin in transportacije. Proda ali v zameno. 749-4670. (32)

LAKE ZURICH — 2 bedrm. home. Breezeway, 2 car gar., alum. siding, corner lot. Gas ht., carptg., drapes, washer, dryer, stove, refig., partly furnished. \$14,500 to close estate. 438-8355. 1 Jonathan Lane. (31)

11400 CENTRAL PARK—BY OWNER. — 3 large bedrm. Brick, pan. rec. rm., w/bar in basem. S/S's Garage. S. drive. Extras. \$21,500. HI 5-9879. (32)

HELP WANTED — FEMALE

WOMEN WANTED PIG TAILERS

FOR RELAY DEPARTMENT
EXPERIENCED

Steady work.
Excellent company benefits.
Must speak and understand English.

F. & B. MFG. CO.

"IGNITION PARTS"

4248 W. CHICAGO AVE.

(30)

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

CATERING—COCKTAIL LOUNGE
—RESTAURANT. Good going business. Priced for quick sale. AV 3-8681. (31)

BEAUTY SALON — Reasonable rent. Good location. 2 operators. Est. 16 yrs. Call for infor. SP 2-5351 or 738-1274. Leaving city. (30)

MIDDLE AGED LADY

To help with children. Stay. Congenial family. References required. PH. DU 1-1569. (30)

CHILD CARE — Housekeeper and cook. Good starting salary. Live in. Own room, bath and TV. — OR 4-5554. (32)

HOUSEHOLD HELP

CHILD CARE — Lite housework pref. someone in need of good home, room. board plus salary. Phone 965-6888. (30)

TAVERN — By owner. Fully equipped, heated, 4 rooms in rear. Near industrial area. 2 car gar. Selling due to illness. For more information call HE 6-4982. (32)

SNACK SHOP—CONFECTIONERY
SEATS 100. Next to Theater. West Suburb. Phone FI 4-2808. (31)

V BLAG SPOMIN
OB DRUGI OBLETNICI
ODKAR JE UMRL NAS DOBRI
SOPROG, OČE, STARI OČE,
BRAT IN TAST

Vincent Lampert

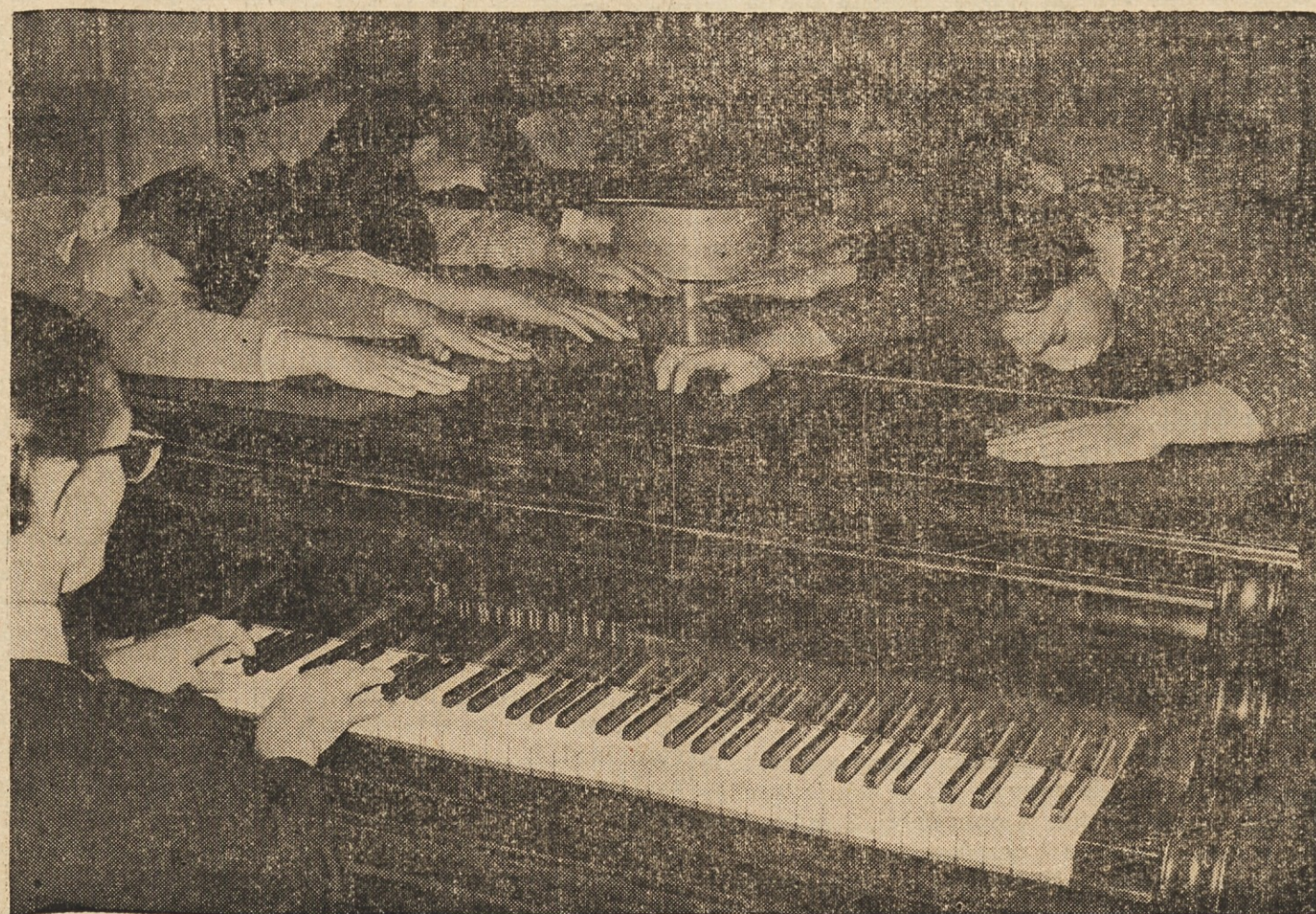
Izdihnil je svojo plemenito dušo dne 11. februarja 1962.

Dve Te leti zemlja krije, truplo Tvoje v grobu spi; nam pa težko je pri srcu, ker Te več med nami ni.

Zalujoči:

ROSE, soproga; sinovi in hčere; zeti in snahе; vnuki in vnukinje; pastorki in pastorkе; sestre in njihove družine.

Cleveland, 11. februarja 1964.

PRI POSLUSANJU GLASBE — Na sliki vidimo skupino gluhozemnih otrok na Dunaju, ko skušajo do-
umeti igranje na klavir s pomočjo rok, ki čutijo tresenje piana.